

	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025
עמוד 1 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר	

ניהול שינויים

תאריך	כותב הנוהל	תפקיד	מהדורה	מהות השינוי
10.01.2021			1.0	מסמך ראשוני
01.05.2022			1.0	הארכת תוקף הנוהל
01.05.2025			1.0	הארכת תוקף הנוהל

חתימות:

מאשרי הנוהל: חברי ועדת נהלים

תאריך:

שם ותפקיד : ד"ר מילי בר שקד, סגנית מנהל בית החולים	
שם ותפקיד: רותי לוי, סגנית אח ראשי	
שם ותפקיד: רחל אמשיקשוילי, ממונה על האקרדיטציה	

אישור סופי:

<u>שם המאשר</u>	<u>תפקיד</u>	<u>תאריך</u>	<u>חתימה</u>
פרופ' דורון תודר	מנהל בית החולים	01.05.2022	
יוסף כמאל	אח ראשי	01.05.2022	

תוכן עניינים

1	רקע	3
2	מטרות הנוהל	3
3	תחולה	3
4	מסמכים ישימים / אסמכתאות	3
5	אחריות וסמכות	4
6	הגדרות	4
7	שיטה	5
8	רשימת המקרים המוגדרים כפטירה פתאומית (בלתי צפויה) או "אירוע מיוחד" המחייבים דיווח למשרד הבריאות:	
6		
9	הודעה למשטרה	6
10	תפקיד אחות אחראית משמרת	7

	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025
עמוד 2 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר	

11	טיפול סיעודי בנפטר : 7.....
12	הנחיית המשפחה בסדרי הקבורה 7.....
13	תפקיד צוות המחלקה (מנהל המחלקה, אחות אחראית מחלקה והצוות רב מקצועי) : 8.....
14	מילוי טופס "הודעת פטירה" : 8.....
15	רישום דווח פטירה ממוחשב בפרומתיאוס, דוח אירוע חריג ומכתב המסכם את האירוע : 8.....
16	רישום ביומן הפטירות- 8.....
17	פטירת אזרחים זרים 8.....
18	נתיחה שלאחר המוות והעברת גופת נפטר למכון לרפואה משפטית 8.....
19	אחראיות מזכירה/רשומות רפואיות 9.....
20	דגשים לחדר נפטרים : 9.....
21	כללי בטיחות בחדר מתים, בעת טיפול בנפטר : 9.....
22	דגשים נוספים 10.....
23	רישום ודיווח 10.....
24	נספחים : 10

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 3 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

1 רקע

- 1.1 במהלך הטיפול במטופלים בביה"ח, מתרחשים אירועי פטירה פתאומית/מוות לא טבעי /פטירה רגילה.
- 1.2 פטירה במהלך אשפוז פסיכיאטרי מחייבת דווח למשטרה (בדיקה/חקירה של סיבות המוות) ולמשרד הבריאות.
- 1.3 נוהל זה בא להסדיר את תהליך הטיפול בנפטר ולהבטיח טיפול בנפטר תוך שמירה על כבודו, זיהוי נכון של הגופה ורישום מתאים ודווח והעברת מידע לגורמים השונים.

2 מטרות הנוהל

- 2.1 להגדיר אחריותם של העובדים המעורבים בטיפול בגופה.
- 2.2 לפרט את ההליך להבטחת זיהוי נכון של גופה.
- 2.3 לפרט הליכי רישום ודיווח.
- 2.4 להסדיר תהליך קבלה, רישום נפטר ורשימת הודעה על פטירה לקרובים.
- 2.5 להסדיר טיפול בנפטרים במקרים מיוחדים כגון : מוות לא טבעי, פטירה פתאומית.

3 תחולה

- 3.1 נוהל זה חל על כל אנשי הצוות שמטפלים בנפטר - רופאים, אחיות, אחות כללי, כוחות עזר, מזכירות, צוות מודיעין ואנשי ביטחון.

4. מסמכים ישימים / אסמכתאות

- 3.2 [חוק לטיפול בחולי נפש התשנ"א-1991.](#)
- 3.3 [חוק זכויות החולה התשנ"ו-1996.](#)
- 3.4 [חוק חקירת סיבות מוות התשי"ח-1958.](#)
- 3.5 [תקנות בריאות העם \(הודעה על פטירות ואירועים חריגים\) התשנ"ח-1998.](#)
- 3.6 [חוזר חטיבת הרפואה "חובת הודעה של מוסד רפואי על אירועים מיוחדים", מס' 2/2021, מתאריך 4.04.2021.](#)
- 3.7 [חוזר מנהל הרפואה "נהלי קבלה ושחרור בבתי חולים כלליים", מס' 28/2011 מיום 11.7.2011.](#)
- 3.8 [חוזר מנהל רפואה "חובת הודעה למשטרה ובדיקת גופות במכון לרפואה משפטית במקרים של מוות מסיבה לא טבעית", מס' 16/2005, מתאריך 19.05.2005.](#)
- 3.9 [האגף לבריאות הנפש "טיפול בנפטרים באשפוז פסיכיאטרי", נוהל מס' 51.013, מתאריך 01.05.2017. \(מהדורה 3\)](#)
- 3.10 [אמנת וינה בדבר יחסים קונסולריים משנת 1963.](#)
- 3.11 [נוהל מוסדי " דווח, ניהול וטיפול באירועים חריגים וכמעט אירועים".](#)
- 3.12 [תקנות לטיפול בחולי נפש התשנ"ב-1992.](#)

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 4 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

4 אחריות וסמכות

- 4.1 האחריות להבטחת מתן הודעה על פטירה ורישום הינה של מנהל בית החולים או מי מטעמו.
- 4.2 מנהל מחלקה או מי מטעמו להודיע למשפחה ולאפוטרופוס במידה וקיים, למשטרה ולהנהלת המרכז על פטירת המטופל.
- 4.3 באחריות אחות במחלקה - טיפול בנפטר על פי הנהלים.
- 4.4 שינוע של גופה, באחריות משטרה/אמבולנס, אלא אם כן נלקחת את הגופה מהמחלקה לחדר מתים אז יעשה ע"י הצוות המטפל בליווי מאבטח.
- 4.5 האחריות לעדכון רשומה רפואית היא של המזכירה הרפואית של המחלקה.
- 4.6 הסמכות לקביעת אחראי לניהול יומן נפטרים הינה של מנהל בית החולים או מי מטעמו.
- 4.7 באחריות מחלקת תחזוקה לדאוג לתקינות מקררים ולבצע בדיקות שגרתיות בחדר מתים.
- 4.8 באחריות מנהל מחלקת מנהל ומשק לדאוג לניקיון וחיטוי חדר מתים.

5 הגדרות

- 5.1 **פטירה רגילה** - פטירה בנסיבות טבעיות בבית החולים.
- 5.2 **מוות לא טבעי** - מוות לא צפוי הנגרם שלא בנסיבות טבעיות, לרבות המקרים הבאים :
 - 5.2.1 פטירה לאחר מעשה אלימות פיזית במחלקה, הזנחה, אלימות במשפחה, כולל מקרים בהם מעשה האלימות היווה תרומה למוות ולא סיבה ישירה או יחידה.
 - 5.2.2 חשד להתאבדות
 - 5.2.3 תאונות
 - 5.2.4 הרעלת סמים, תרופות, אלכוהול וחומרים כימיים או ביולוגיים.
 - 5.2.5 מוות פתאומי ובלתי צפוי של אדם שהיה מוכר כבריא טרם מותו.
 - 5.2.6 מוות של עציר או אסיר.
 - 5.2.7 מוות של מטופל במחלקה פסיכיאטרית.
 - 5.2.8 מוות של חוסה במוסד לאדם המפגר.
 - 5.2.9 מוות של חייל, שוטר או איש ביטחון בזמן שירות פעיל.
- 5.3 **חדר נפטרים** - חדר ייעודי בתוך בית החולים להחזקת נפטרים או חדר מתים אחר עמו יש לביה"ח הפסיכיאטרי הסדר להעברת נפטרים.
- 5.4 **"יומן נפטרים"** - ספר המצוי ב"חדר הנפטרים", שבו נרשמים הפרטים הבאים : תאריך ושעת הכנסת הגופה, שם פרטי ושם משפחה של הנפטר, מינו, מס' תעודת הזהות, שנת לידה, הלאום, המחלקה/ יחידה משם הובאה הגופה, מס' התא במקרר, פרטי איש הצוות מביא הגופה וחותימתו,

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 5 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

תאריך ושעת הוצאת הגופה מחדר המתים, שם מקבל הגופה, קרבה לנפטר, כתובתו, מס' הטלפון של מקבל הגופה וחתימתו, מס' רישיון הקבורה או מס' האישור של משטרת ישראל.

5.5 גפ"ן (ר.ת.)- מערכת מידע ממוחשבת המיועדת לבית החולים : גריאטריים, פסיכיאטריים ונצרתיים.

6 שיטה

- 6.1 קביעת מותו של מטופל היא באחריותו ובסמכותו הבלעדית של רופא.
- 6.2 בטרם קביעת המוות יש לבצע א.ק.ג ולרשום תאריך ושעה (שישמר בתיק המטופל).
- 6.3 אחות אחראית משמרת תדווח לאח כללי וימסרו הודעה על הפטירה לאחות אחראית המחלקה ולאח הראשי.
- 6.4 הרופא ימסור הודעת פטירה למנהל המחלקה ולמנהל בית החולים.
- 6.5 במידת האפשר מנהל המחלקה והאחות האחראית יגיעו למחלקה.
- 6.6 הרופא מטפל/תורן יודיע על הפטירה מידית למשטרת ישראל שתגיע לחקור ולשלול חשד לפלילים.
- 6.7 **תפקיד הרופא דגשים נוספים :**
 - 6.7.1 נפטר אדם בבית חולים, יודיע על כך מנהל המחלקה או מי מטעמו במחלקה שבה נפטר האדם, לבן משפחה ואפוטרופוס במידה וקיים בהקדם האפשרי ולכל המאוחר תוך 24 שעות "מתום חייו של הנפטר". תחילה הרופא יידע את המשפחה על "התדרדרות המטופל" ויבקש מהם להגיע לבית החולים.
 - 6.7.2 אם חלה הפטירה בשבת/חג ובני המשפחה הם שומרי מסורת (יש לבדוק זאת עם בני המשפחה מבעוד מועד - במידת האפשר), יש להודיע על הפטירה במוצאי השבת/חג, אלא אם בני המשפחה ביקשו מראש, להודיעם על הפטירה ללא דיחוי.
 - 6.7.3 בהגיע משפחת הנפטר למחלקה יש להזמין קצין ביטחון שישהה באזור המחלקה.
 - 6.7.4 מסירת ההודעה למשפחה תעשה ככל הניתן על ידי מנהל המחלקה והאחות האחראית, בהעדרם תעשה ע"י רופא בלבד. ההודעה תימסר למשפחה בצורה אמפטית, מכילה ומכבדת תוך שיתופם בפרטים העובדתיים הידועים עד כה באשר לפטירה.
 - 6.7.5 הרופא יתעד את השיחה ברשומה.
 - 6.7.6 הרופא ביחד עם האחות יטפלו בבני משפחתו של הנפטר בצורה מכובדת, תוך התחשבות במצוקתם.
 - 6.7.7 רישום פרטים על הפטירה (רישום בתיק הרפואי) - על מנהל המחלקה או מי מטעמו (רופא תורן) במחלקה/ יחידה, שם נקבעה הפטירה, לרשום בתיק הרפואי של הנפטר את הפרטים שלהלן :

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 6 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

- 6.7.7.1 דבר פטירתו של הנפטר
- 6.7.7.2 מועד תום חייו של הנפטר
- 6.7.7.3 שמו של הרופא שקבע את הפטירה
- 6.7.7.4 מועד מסירת ההודעה לבני משפחה על הפטירה, שמו של נותן ההודעה, שמו של מקבל ההודעה וסוג הקרבה שלו לנפטר

7 רשימת המקרים המוגדרים כפטירה פתאומית (בלתי צפויה) או "אירוע מיוחד" המחייבים דיווח למשרד הבריאות:

- 7.1 פטירה בתוך 24 שעות מזמן קבלת אדם לאשפוז.
- 7.2 פטירה בלתי צפויה.
- 7.3 פטירה במחלקה פסיכיאטרית למעט פטירת מטופל שמיוחסת למחלת רקע כרונית גופנית.
- 7.4 פטירת אדם שטרם מלאו לו 30 שנה, פרט לפטירה שארעה כתוצאה ממחלה ממושכת ניוונית או כרונית.
- 7.5 פטירה לאחר ניתוח (שבוע ממועד ביצועו).
- 7.6 פטירה שארעה כתוצאה ממעשה התאבדות במהלך אשפוז או חופשה.
- 7.7 פטירה של אישה במהלך הריון או לידה, או בתוך 42 יום ממועד הלידה, או תוך שנה מהלידה- אם סיבת המוות הייתה קשורה להריון או ללידה.

8 הודעה למשטרה

- 8.1 כל פטירה בבית החולים מחייבת הודעה למשטרה על ידי רופא.
- 8.2 עד בואו של החוקר המשטרתי חשוב להדגיש:
- 8.2.1 לאחר קביעת המוות אין להזיז את הגופה ממקומה.
- 8.2.2 יש לכסות את הגופה בסדין.
- 8.2.3 יש לנעול את החדר בו נמצאת הגופה.
- 8.2.4 יש לבודד את המקום בו נמצאת הגופה באמצעים ובתנאים שיבטיחו את כבוד המת וימנעו גישה של מטופלים אחרים, במידת הצורך אפשר לפנות לאח הכללי לקבלת עזרה.
- 8.3 לאחר שהחוקר המשטרתי יסיים את עבודתו יוחלט לאן נלקחת הגופה, יתכנו שני מצבים:
- 8.3.1 המשטרה תתאם העברת הגופה לביצוע נתיחה לאחר המוות למכון לרפואה משפטית.
- 8.3.2 המשטרה תיתן אישור לטיפול בגופה.

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 7 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

9 תפקיד אחות אחראית משמרת

- 9.1 למנות אחות ואיש צוות נוסף לטיפול בנפטר.
- 9.2 לוודא שנמסרה הודעה למשפחה, למנהל המחלקה, אחות אחראית מחלקה, אח כללי.
- 9.3 לשמור על כבוד הנפטר ומשפחתו בכל שלב משלבי הטיפול בגופה.
- 9.4 לאפשר למשפחה לבטא בתנאים של פרטיות, רגשות ומחשבות שמעורר מותו של בן המשפחה.
- 9.5 להנחות את המשפחה לבצע את הסידורים הנדרשים מהם להמשך הטיפול בנפטר.
- 9.6 על אחות אחראית משמרת להודיע לרב ביה"ח על הפטירה.
- 9.6.1 במידה והמשפחה מבקשת לדבר עם הרב או זקוקה ליעוץ בנושאים הלכתיים, יש ליצור קשר עם הרב.
- 9.7 לטיפול במסירת חפצי ערך, כסף וחפצים אישיים יש לפעול על פי נוהל מוסדי "ניהול הטיפול בחפצי ערך", במידה ולמטופל מופקדים חפצי ערך וכסף במחלקת הכספים, יש להודיע למחלקת הכספים על פטירת המטופל.

10 טיפול סיעודי בנפטר:

- 10.1 בנפטר יטפלו שני אנשי צוות.
- 10.2 יש לשמור על כבוד הנפטר בעת טיפול בגופה.
- 10.3 הצוות המטפל ילבש חלוק וכפפות.
- 10.4 יש ליישר את מיטת הנפטר ולטפל בתנוחת פרקדן.
- 10.5 יש לסגור את עפעפי הנפטר.
- 10.6 לנקות מהנפטר הפרשות.
- 10.7 לחבוש אזורים מפרישים.
- 10.8 להסיר מעל הנפטר אביזרים אישיים: משקפיים, שעון יד, שיניים תותבות, טבעות, צמידים וכו', לתעד ולרשום בטופס הפקדה של דברי ערך, להכניסם עם הטופס למעטפה ולסוגרה. המעטפה תשמר במקום ייעודי במחלקה ותימסר אח"כ לבני המשפחה, שיאשרו בכתב את קבלתה יחד עם יתר חפצי הנפטר שנותרו במחלקה.
- 10.9 לשים ידון זיהוי מטופל ליד או לרגל עם פרטיו: שם משפחה, שם פרטי, מס' תעודת זהות.
- 10.10 לכסות את הגופה בסדין ולהצמיד לסדין בצד רגלי הגופה מדבקת זיהוי נוסף.
- 10.11 בגמר טיפול בנפטר יש לבקש ליווי מאבטח, שביחד עם איש צוות מהמחלקה תועבר הגופה לחדר נפטרים או שהגופה תשוחרר ע"י אמבולנס/משטרה.
- 10.11.1 העברה לחדר נפטרים תעשה תוך כיסוי מלא של המיטה ושמירת כבודו של הנפטר.
- 10.12 בזמן הטיפול בנפטר, **ללא קשר למחלה מדבקת ידועה**, יש להשתמש באמצעי זהירות שגרתיים - חלוק כפפות ומיגון פנים ולנהוג בהתאם לנהלים המקובלים הקשורים למניעת זיהומים.
- 10.12.1 שינוע מטופל שהיה בבידוד יתבצע באמצעי מיגון בהתאם לסוג הבידוד: מגע, טיפתי או אויר.
- 10.13 האחיות המטפלות בנפטר במחלקה תוודא כי על ידו או רגלו של הנפטר הוצמד ידון זיהוי.
- 10.14 על האחיות המוסרות את הגופה לאיש הצוות המשנע לבצע זיהוי של הגופה מול הידון והטפסים המיועדים.

11 הנחיית המשפחה בסדרי הקבורה

- 11.1 הרופא / אחות אחראית משמרת יטפלו בבני משפחתו של הנפטר בצורה מכובדת, תוך התחשבות במצוקתם ויפעלו כדלקמן:
- 11.1.1 ינחו אותם בעל-פה בפעולות שעליהם לבצע לשם הבאת הנפטר לקבורה.

	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל: 08.01.10	תקף מתאריך: 01.05.2025 עד תאריך: 01.05.2028	תאריך הפצה: 10.01.2021
עמוד 8 מתוך 19		שם הנוהל: טיפול בנפטר

11.1.2 ינחו אותם שניתן לקבל יעוץ, עזרה ותמיכה בנושאים הלכתיים מרב המרכז.

11.1.3 חשוב להבהיר למשפחה שהקבורה יכולה להתבצע רק לאחר קבלת רישיון קבורה מלשכת הבריאות ובמצבים חריגים במשרד הבריאות.

12 **תפקיד צוות המחלקה (מנהל המחלקה, אחות אחראית מחלקה והצוות רב מקצועי):**

- 12.1 לבצע פעולות שתתרומנה להרגעת החולים, יש לעודד ביטוי רגשות ושיחה על האירוע והפרידה.
- 12.2 יש לאפשר לחברי הצוות המעורבים בטיפול להביע רגשות ותגובות הקשורים לאובדן המטופל, נסיבות וסיבות האירוע.

13 **מילוי טופס "הודעת פטירה":**

- 13.1 בתום הטיפול בנפטר, מנהל המחלקה/יחידה או מי מטעמו ימלא את הטפסים "הודעת פטירה" בארבעה העתקים שיעוברו למשרד הפנים, משרד הבריאות, תיק המטופל ולמשפחת הנפטר. ראה נספח ב'.

14 **רישום דווח פטירה ממוחשב בפרומתיאוס, דוח אירוע חריג ומכתב המסכם את האירוע:**

- 14.1 יש להעביר למנהל בית החולים ולוועדה לאיכות, בטיחות הטיפול וניהול סיכונים תוך 24 שעות.
- 14.2 בדווח הפטירה יתועדו הפרטים הבאים: שם הנפטר, מס' תעודת הזהות שלו, שם האב, מין, שנת לידה, מחלקה, תאריך הפטירה ושעת הפטירה (חובה להדביק מדבקה הגדולה). ראה נספח ב'.

15 **רישום ביומן הפטירות:**

- 15.1 יומן הפטירות ינוהל במשרד אחות ראשית, יירשמו פרטי כל פטירה של אדם שנפטר בבית החולים כלהלן:
 - 15.1.1 הרישום ביומן הפטירות יבוצע אחות כללי על סמך הנתונים שנרשמו ע"י מנהל מחלקה/יחידה בבית החולים בטופס "הודעת פטירה" לגבי מטופל שנפטר בבית החולים.
 - 15.1.2 הרישום ביומן הפטירות יכלול את הפרטים דלקמן: תאריך ושעת הכנסת הגופה, שם פרטי ושם משפחה של הנפטר, מינו, מס' תעודת הזהות, שנת לידה, הלאום, המחלקה/ יחידה משם הובאה הגופה, מס' התא במקרר, פרטי איש הצוות מביא הגופה וחתימתו, תאריך ושעת הוצאת הגופה מחדר המתים, שם מקבל הגופה, קרבה לנפטר, כתובתו, מס' הטלפון של מקבל הגופה וחתימתו, מס' רישיון הקבורה או מס' האישור של משטרת ישראל.

16 **פטירת אזרחים זרים**

- 16.1 במקרה בו תושב זר שנפטר בישראל מחזיק ביותר מדרכון אחד - יש להודיע לכל השגרירויות הרלוונטיות.
- 16.2 יש להקפיד על זיהוי מדויק של המנוח עפ"י הדרכון על כל פרטיו, ולהקפיד על מילוי הודעת פטירה מדויקת עפ"י פרטים אלה, ולא על פי כרטיס ביטוח רפואי של המנוח, או עדות מלווים. בנוסף, יש לקבל אסמכתאות חוקיות לקרבת המשפחה, של מי שמסכים לתרומת איברי המנוח, מתוקף היותו בן משפחה.
- 16.3 התקבלה בקשה רשמית מהשגרירות או הקונסוליה של מדינתו, לקבל מידע רפואי אודות סיבת הפטירה, או מידע אחר בעניינו העשוי להיות רלוונטי לבדיקת מותו או לשמירת זכויותיו או לטיפול בענייני ירושה וכיו"ב הרי שכלל, ניתן למסור את המידע המבוקש לקונסוליה/שגרירות.

17 **נתיחה שלאחר המוות והעברת גופת נפטר למכון לרפואה משפטית**

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 9 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

17.1 במידה והוחלט על ידי המשטרה על נתיחת הגופה :

- 17.1.1 מנהל המחלקה או מי מטעמו יסביר לבני משפחת הנפטר, כי מאחר והנפטר היה במחלקה פסיכיאטרית, נמסרה על כך הודעה למשטרה ועל פי החלטתה יעובר הנפטר למכון לרפואה משפטית לביצוע נתיחה לאחר המוות.
- 17.1.2 במידה ובן המשפחה מסכים לניתוח שלאחר המוות יחתום על הסכמתו (נספח ד').
- 17.2 במידה ובן המשפחה מסרב לניתוח הגויה יחתום על סירובו והדבר יתועד ברשומה הרפואית. סירב בן המשפחה לחתום על טופס סירוב ימלא מנהל המחלקה או מי מטעמו את פרטי הטופס ויציין לצד שמו של בן המשפחה את המילים מסרב לחתום (נספחים ה', ו').
- 17.3 אין להעביר גופה למכון לרפואה משפטית לפני מסירת הודעה למשטרה.
- 17.4 נמסרה הודעה למשטרה, במידה ולא נמצאה סיבה למוות והוחלט על העברת גופה לנתיחה במכון המשפטי, יש להעביר בנוסף סיכום מחלה וטופס העברת גופה ראה נספח א'.
- 17.5 במידה וקיים צורך של זיהוי הגופה, המשטרה תקבע היכן לזהותה, אולם לא תחויב השארת הגופה בביה"ח מעבר ל 24 שעות.
- 17.6 יש להעביר יחד עם הגופה את בגדי המטופל וחומרים החשודים כרעילים שנמצאו בבגדיו או לידו.

18 אחריות מזכירה/רשומות רפואיות

- 18.1 לנהל רישום בספר נפטרים
- 18.2 לוודא פרטי פטירה במערכת גפ"ן.

19 דגשים לחדר נפטרים:

- 19.1 העברה לחדר נפטרים תעשה תוך שעותיים מרגע קביעת המוות ורק לאחר אישור משטרה.
- 19.2 יש לוודא רישום ביומן נפטרים
- 19.3 הוצאת גופה מחדר המתים לקבורה תבוצע רק אחרי שנבדקו הימצאותם של האישורים המתאימים להוצאת הגופה. בעת מסירת הגופה, על ידי נציג חדר המתים לערוך זיהוי קפדני של הנפטר בנוכחות מקבל הגופה. זיהוי הנפטר יכלול הצלבת המידע הבא: הפרטים המופיעים ברישיון הקבורה שהתקבל ממשרד הקבלה מול הפרטים הרשומים ביומן נפטרים ובידון זיהוי.
- 19.4 לאחר הוצאת הגופה יש לערוך ניקוי וחיטוי של תא הנפטר בתמיסת כלור מהולה בריכוז 1000 ppm.

20 כללי בטיחות בחדר מתים, בעת טיפול בנפטר:

- 20.1 עובדים המטפלים בנפטרים ובהעברתם, חייבים לקבל חיסון נגד צהבת זיהומית מסוג B.
- 20.2 העובדים המטפלים בנפטר ובחדר מתים חייבים להכיר את כללי הבטיחות הניקוי והחיטוי על מנת למזער את הסיכון להעברת זיהומים.
- 20.3 עם התחלת הטיפול בגופה, יש להתמגן וללבוש חלוק בידוד, סינר פוליאטילן וכפפות לטקס לשימוש חד-פעמי, במטרה למנוע מגע ישיר עם גוף הנפטר, נוזלי גופו והפרשותיו, פרטי לבוש וציוד של הנפטר.
- 20.4 בגמר הטיפול בגופה ולאחר העברתה יש לערוך ניקוי וחיטוי של עמדת הנפטר בתמיסת כלור מהולה בריכוז 1000 ppm.
- 20.5 בתום הטיפול בנפטר יש להקפיד על הסרת אמצעי המיגון ורחיצת ידיים בסבון אנטיספטי.

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל: 08.01.10	עד תאריך: 01.05.2028	תקף מתאריך: 01.05.2025	תאריך הפצה: 10.01.2021
עמוד 10 מתוך 19	שם הנוהל: טיפול בנפטר		

21 דגשים נוספים

- 21.1 במקרה בו המטופל נשלח להמשך טיפול בבית חולים כללי, ושם נקבע מותו של המטופל. מנהל המחלקה, מנהל הטיפול ואחות אחראית המחלקה יזמו שיחה עם המשפחה, ידברו איתם על מצב המטופל טרם שליחתו, יהיו קשובים לרגשותיהם ויציעו את תמיכתם.
- 21.2 בקשה של המשפחה או של מנהל מחלקה/מרפאה לבצע שיחה נוספת עם המשפחה – יש לעדכן את הנהלת בית החולים והיועצת המשפטית של בית החולים בטרם קיום הפגישה. יש לתעד ברשומה של המטופל את הנוכחים בשיחה, סיכום הפגישה והשיחה.
- 21.3 במקרה ומונתה וועדת בדיקה למקרה פטירה במחלקה – יש לפעול בהתאם להנחיות ועדת הבדיקה.

22 רישום ודיווח

- 22.1 כל איש צוות מחויב לרשום ולתעד את הנושאים שבתחום אחריותו וסמכותו בהתאם לדרישות חוק זכויות החולה.
- 22.2 טפסי הודעה על פטירה ורישומה ימולאו על ידי רופא.
- 22.3 יש לדווח ברשומה הרפואית והסיעודית שהחולה נפטר, תוך כדי ציון שעת הפטירה.
- 22.4 יש לדווח ברשומות את דבר מסירת ההודעה למשפחה.
- 22.5 יש לדווח להנהלת הסיעוד או לאחות הכללית על הפטירה במחלקה כולל פרטים מזהים, סיבת הפטירה (ככל שידועה), שעת הפטירה, הודעה למשפחה ודווח לגורמים הרלוונטיים ע"פ נוהל זה.
- 22.6 רופא ואחות ימלאו דוח אירוע חריג ויעבירו למנהל בית החולים ולוועדה לאיכות, בטיחות הטיפול וניהול סיכונים תוך 24 שעות.

23 נספחים:

- 23.1 **נספח א'-** טופס העברת גופה למכון לרופאה משפטית.
- 23.2 **נספח ב'-** טופס הודעת פטירה- למשרד הפנים + טופס פטירה משרד הפנים בפרומתיאוס.
- 23.3 **נספח ג'-** יומן נפטרים.
- 23.4 **נספח ד'-** טופס הסכמת בן משפחה לניתוח שלאחר המוות.
- 23.5 **נספח ה'-** טופס סירוב לניתוח לאחר המוות.
- 23.6 **נספח ו'-** טופס סירוב לניתוח לאחר המוות.
- 23.7 **נספח ז'-** תרשים זרימה טיפול בנפטר.

 משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025
עמוד 11 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר	

נספח א' - טופס העברת גופה למכון לרפואה משפטית

מדינת ישראל

ייעשה במקור ובשני עותקים

סודי

תאריך : _____ / _____ / _____

מספר _____

אל : המכון לרפואה משפטית _____

מען המכון

מאת : _____ בית _____ החולים : _____

מען בית החולים

הנדון : העברת גופה

מועברת אליכם גופת המנוח/ה _____ ז"ל.

מס' הזהות _____

הנ"ל היה מאושפז/ת במחלקה : _____ * ☐

הנ"ל מועבר ישירות מחדר המיון. (נתקבל ללא רוח חיים / נפטר בחדר מיון) * ☐

מצורף : סיכום מחלה / דו"ח רפואי**

המוסר : _____

שם המשפחה _____ השם הפרטי _____ חתימה _____

המקבל : _____

שם המשפחה _____ השם הפרטי _____ חתימה _____

תאריך הקבלה : _____ / _____ / _____

(*) סמן X במשבצת המתאימה

(** מחק את הבלתי נכון)

תפוצה : המקור – יימסר למכון לרפואה משפטית.

העתק א – יוחזר על ידי המכון למחלקת רשומות רפואיות של ביה"ח לאחר העברת הגופה ויצורף לגיליון החולה.

	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך: 01.05.2028	תקף מתאריך: 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 12 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

העתק ב – יימסר לאחראי בחדר המיון לשם ביקורת .

 משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש	טיפול במטופלים	מהדורה
מס' נוהל: 08.01.10 עמוד 13 מתוך 19	תקף מתאריך: 01.05.2025 עד תאריך: 01.05.2028	תאריך הפצה: 10.01.2021 שם הנוהל: טיפול בנפטר

נספח ב' - טופס הודעת פטירה - למשרד הפנים

מדינת ישראל - משרד הפנים

נא להעביר הודעה זו במעטפה סגורה

הודעת פטירה

לפי סעיף 7 לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965, הריני מודיע את הפרטים על הנפטר

שם המפטח	שם הפרטי	שם פרטי של חאב	מין ז ☐ נ ☐
המצב האישי א ☐ ג ☐ נ ☐	דת	שנה תאריך חלידה	ת. זהות ☐ דרכון ☐
תאריך פטירה עברי	שעה	שנה חודש יום	מקום הלידה
יום חודש שנה	שנה חודש יום	שם הישוב נאם נפטר בבית חולים ציין את השם	מקום הפטירה
שם בן/בת חזוג	מספר חזקות של בן/בת חזוג	הסען	הסען
(אם הנפטר/ת היה/תה נשוי/אה)	השם פרטי	הרחוב/חשכונה	מס' הבית
שם המפטח	השם פרטי	הרחוב/חשכונה	מס' הבית
התאמת המודיע	התאמת המודיע	הרחוב/חשכונה	מס' הבית
לפי מיטב ידיעתי המוות אירע ב:	שנה חודש יום	שם הרופא (באותיות דפוס או חותמת)	מקום העבודה
דקה	שעה	שנה חודש יום	מקום העבודה
תפקיד	הסען	תאריך	חתימה

אבחנות לסיבות המוות שנקבעו ע"י הרופא

א.1	סיבה מיידית, פציעה או מחלה שגרמה לפטירה במישרין, אם הסיבה "בלתי ידוע"	סיבת המוות - יכולת ע"י רופא שראה את הגופה
ב.1	מחלות או מצבים שהביאו לסיבת המוות המיידית, ציין שרשרת האירועים שגרמו לפטירה	
ג.1		
2	מחלות או מצבים אחרים שתרמו למוות אך אינם קשורים ישירות לאבחנות א1-ג	

חשד לרצח ☐ תאונת עבודה ☐ תאונת אחרת ☐ חשד להתאבדות ☐ תאונת דרכים ☐	האם היתה הנפטר בהריון סמוך לפטירה? כן ☐ לא ☐ האם הפילה ☐ לא ☐ האם ילדה ☐ לא ☐	נסיבות המוות
תאור הנזקים החיצוניים	שם המפטח	תאריך
אבחנה זמנית 1	אבחנה זמנית 2	נתינת הגופה
מקום הקבורה	שם חברת הקבורה	לשכת הבריאות
חתימת רופא הלשכה	תאריך העליה	לשכת האזורית
חתימת הפקיד	הודעת נתקבלה ונרשמה בתאריך	למינהל האוכלוסין ב-

8/מר

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 14 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

טופס פטירה משרד הפנים ברומתיאוס

חינוך

טופס פטירה משרד הפנים

פנקס פרמטרים
פנקס פרמטרים

10

מוסלמי ערבי

ישראל

מרכז לבריאות הנפש - באר שבע

כסיפה, כסיפה

מרכז לבריאות הנפש - באר שבע

08/06/2020

רחל אמשיקשולי

מרכז לבריאות הנפש - באר שבע

רופא

מרכז לבריאות הנפש - באר שבע

****פרטים אישיים של הנפטר****

מצב אישי.....

דת.....

מקום הלידה.....

תאריך פטירה עברי.....

שעה.....

תאריך פטירה גרגוריאני.....

מקום הפטירה.....

שם בן/בת הזוג(אם הנפטר/ת היה/תה נשוי/אה).....

מס' זהות של בן/בת הזוג.....

המען.....

****פרטים על המודיע: אחראי על המוסד, רופא שקבע דבר מוות או מי שהיה נוכח****

שם המשפחה.....

השם הפרטי.....

המען.....

תאריך ההודעה.....

****אישור רפואי ופרטי הרופא המאשר****

לפי מיטב ידיעתי המוות אירע ב:.....

ראיתי את הגופה בתאריך.....

שם הרופא + מס' רשיון.....

מקום העבודה.....

תפקיד.....

המען.....

תאריך.....

✖ בטל
✔ אשר

הפתיח
סופט פטירה משרד הפנים

פנקס פרטים	פנקס פרמטרים
	אבחנות לסיבות המוות שנקבעו ע"י הרופא סיבת המוות ימולא ע"י רופא שראה את הגופה סיבה מיידית, פציעה או מחלה שגרמה לפטירה במישורן, אם הסיבה "בלתי ידוע" מחלות או מצבים שהביאו לסיבת המוות המידית, ציון שרשרת האירועים שגרמו לפטירה מחלות או מצבים אחרים שתורמו למוות, אך אינם קשורים ישירות לאבחנות

✖ בטל
✔ אשר

הפניה
טופס פטירה משרד הפנים

פקס פרמטרים	פקס פרמטרים
	אבחנות לסיבות המוות שנקבעו ע"י הרופא סיבת המוות ימולא ע"י רופא שראה את הגופה סיבה מיידית, פציעה או מחלה שגרמה לפטירה במישורן, אם הסיבה "בלתי ידוע" מחלות או מצבים שהביאו לסיבת המוות המיידית, ציין שרשרת האירועים שגרמו לפטירה מחלות או מצבים אחרים שתורמו למוות, אך אינם קשורים ישירות לאבחנות

✖ בטל
✔ אשר

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך: 01.05.2028	תקף מתאריך: 01.05.2025
עמוד 16 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר	

נספח ג' - יומן נפטרים

יומן נפטרים.xlsx

נספח ד' - טופס הסכמת בן משפחה לניתוח שלאחר המוות

הסכמת בן משפחה לניתוח שלאחר המוות

(לפי סעיף 2 לתקנות האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ד-1954, תיקון : תשמ"א)

אני _____ בעל ת.ז. _____
שם משפחה שם פרטי

מסכים לניתוח שלאחר המוות של _____
שם משפחה שם פרטי.ז.

תאריך חתימה

קרבת החותם לנפטר (בן זוג / בן / בת / הורה / אח / אחות) *
מחק את המיותר

 בארות המרכז הרפואי לבריאות הנפש אצלנו אנשים משנים	טיפול במטופלים		משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה		
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025	תאריך הפצה : 10.01.2021
עמוד 17 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר		

נספח ה' - טופס סירוב לניתוח לאחר המוות

תוספת

(תקנה 2א (ב))

(יש להדפיס על נייר פירמה של בית החולים)

טופס סירוב

אני החתום מטה

שם משפחה שם פרטי

שם האב מס' זהות מען ומיקוד

מאשר בזה כי לאחר ולמרות, שכבן המשפחה של הנפטר קיבלתי הסבר ממנהל המחלקה בדבר הצורך והחשיבות שבביצוע נתיחת הגויה והתוצאות האפשריות שעשויות לנבוע מאי ביצוע נתיחת הגויה והבנתי את דבריו, סירבתי להסכים לניתוח גווית הנפטר שפרטיו הם :

שם משפחה שם פרטי מס' תעודת זהות

מעונו של הנפטר בחייו תאריך פטירה

יחס קרבה של הנפטר לחותם

תאריך החתימה החתימת הקרוב

אישור חתימה

אני החתום מטה, ד"ר _____ מאשר, כי הסברתי, לבן המשפחה של הנפטר, הנזכר לעיל, את נחיצות ביצועה של נתיחת הגויה ואת משמעות אי ביצועה, למרות זאת, הוא חתם / לא חתם על טופס סירוב זה לפני.

שם המחלקה ושם בית החולים חתימת מנהל המחלקה או הרופא האחראי במחלקה

שם הרופא

מס' רשיון הרופא

תאריך החתימה מס' תעודת זהות

	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025
עמוד 18 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר	

נספח ו' - טופס הסכמה / סירוב לנתיחת גווית הנפטר

מאחר והפטירה הינה אחת מסוגי הפטירות המנויים לעיל
הסברתי / ד"ר _____ לבן המשפחה של הנפטר כי במקרה הפטירה האמור
לעיל נחוץ לבצע בגוויה נתיחה* :

1. בן המשפחה הסכים לנתיחת הגוויה וחתם על טופס : "הסכמת בן משפחה לנתיחת שלאחר המוות" הרצ"ב.

2. בן המשפחה סירב לנתיחת הגוויה וחתם על "טופס סירוב" הרצ"ב.

3. בן המשפחה סירב לחתום על "טופס סירוב", ולפיכך מלא ד"ר _____ את פרטי "טופס
הסירוב" הרצ"ב וציון לצד שמו של בן המשפחה את המילים "מסרב לחתום".

בברכה,

מנהל מחלקה שם משפחה שם פרטי חתימה

*יש לסמן בעיגול סביב המילה / הספרה המתאימה.

לוטה : טופס : "הסכמת בן משפחה לנתיחת שלאחר המוות".
"טופס סירוב"

העתק : 1. שירותי אשפוז, משרד הבריאות, ירושלים (בצרוף סיכום מחלה של הנפטר).
2. גיליון אשפוז של הנפטר

	טיפול במטופלים	משרד הבריאות בארות המרכז לבריאות הנפש
1	מהדורה	
מס' נוהל : 08.01.10	עד תאריך : 01.05.2028	תקף מתאריך : 01.05.2025
עמוד 19 מתוך 19	שם הנוהל : טיפול בנפטר	

נספח ז' - תרשים זרימה טיפול בנפטר

